

**עת"א 35266/04 - יגאל עמיר נגד שירות בתי הסוהר-מחלקה האסיר
- זימונים, מדינת ישראל**

בית המשפט המחויזי בבאר שבע

עת"א 20-04-35266 עמיר(אסיר) נ' שירות בתי הסוהר-מחלקה האסיר - זימונים ואח'

בפני כב' השופט אהרון משלו
העוורור
יגאל עמיר (אסיר)
באמצעות ב"כ הו"ד רווית מוחבר
נגד
1. שירות בתי הסוהר-מחלקה האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל
באמצעות ב"כ עו"ד וואיליך אלבו - פמ"ד (פלילי)

פסק דין

א. פתח דבר

ענייןיה של עתירה זו בטענת העוורור כי הוא מופלה לרעה בהשוואה לאסירים אחרים בגין השמור שבו הוא נמצא, הן בכך שהוא מוגבל בשיחות לבני משפחה מקרבה ראשונה בלבד, והן בכך שבזעם ליתר האסירים בגין אפשרו במועד הגשת העתירה לשוחח בטלפון 4 שעות ביום, לו אפשרו לשוחח בטלפון שעתיים ביום בלבד, ולדבריו אין הצדקה לאפליה זו, ומכאן בקשתו להשוו את התנאים שלו בעניין זה, לתנאים של יתר האסירים בגין. העוורור ביקש עוד בעתירה כי אפשרו לו לקיים שיחת זום אחת עם בני משפחתו, כפי שניתן ליתר האסירים לרוגל חג הפסח.

עם קבלת העתירה, התבקשה תגובה המש��בים, ולאחר דוחות חוזרות ונשנות שני הצדדים, תגובה מפורטת של המש��בים הוגשה ביום 4.8.20. בדיון שהתקיים למחירתו, הגיבה ב"כ העוורור לכך מההענות שנענו בתגובה המשﬁבים, ובעקבות זאת, אפשרה למשﬁבים להגיש תגובה משלימה בתוך 14 ימים, ואפשרה גם לב"כ העוורור להציג לתגובה המשﬁימה בתוך 7 ימים.

התשובות השונות הוגשו, ולא אמנע מלצין כי חלק מהמסמכים הרבים שהוגשו ע"י ב"כ הצדדים במהלך הדיון בעתירה היו ארוכים יתר על המידה, וככלו גם טענות שונות שמרחיבות את היריעה מעבר לנדרש. لكن מצאתי לנכון לבור את המוז מהתבן, ולמקד את הדיון ברקע העובדתי ובטענות שקשורות במישרין לטעדים שהתבקשו במסגרת עתירה זו, ועתה בא מועד ההחלטה.

ב. הרקע להגשת העתירה

בפתח הדברים ראוי להזכיר רקע קצר שעולה בעיקרו מティיעוני הצדדים, ודומה כי אינו שני בחלוקת: העוורור אכן

מסוג כאסיר בטחוני, אולם כבר לפני שנים רבות בנסיבות מסוימות בסעיף 4(ב) לפקודת נציבות 03.02.00 שכורתה "כללים ייחודיים לאסירים ביטחוניים". בין היתר, הותר לו לקיים שיחות טלפון, ואין חולק שעד חדש אוגוסט 2019 העוטר היה יכול לשוחח בטלפון, ללא הגבלות על יעדיו השיחה, בכפוף למוגבלות שעوت השימוש בטלפון שחולות על האסירים באגף שבו הוא נמצא.

בתחילת החודש האמור, התברר כי העוטר ניצל לרעה את השימוש בטלפון, וקיים שיחה בעניינים פוליטיים בניגוד לנוהלים. בעקבות זאת ננקט נגדו הילך של שלילת טובות הנאה, ובין היתר נשללה ממנו אפשרות לשוחח בטלפון במשך כקופה של חמישים שסתמייה ביום 12.10.19. ההחלטה בעניין זה התקבלה ע"י מפקד כלא רימונים, שבו שהה העוטר באותו זמן, ואושרה ע"י מפקד המחווז. עתירה שהגיש העוטר נגד שלילת טובות הנאה נדחתה בבית המשפט המחווזי מרכז, ובקשה רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחתה אף היא בהחלטה שנייתה בראע"ב 6390/19 ביום

.6.10.19

בתום תקופה שלילה חזר המצב לקדמיתו, כולל אפשרות לשוחח בטלפון בלבד יעדים, ובמקביל נערכה הערכה מחודשת של המשיב ביחיד עם גורמי הביטחון, אשר בעקבותיה הוחלט להגביל את שיחות הטלפון של העוטר לבני משפחה מקרבה ראשונה בלבד. החלטה זו נכנסת לתוקפה ביום 14.11.19, לאחר שבאותו יום הסטיימה קביעת רשימת היעדים המותרים בקשר טלפוני עם העוטר, ומדובר ב-15 יעדים, כולל מסעיף 6 לTAGובה המשלימה של המשיב מיום 20.8.20.

ראו לעצין כי לפי רישומי המשיב שצורפו לעתירה, העוטר הועבר לכלא אשיל ביום 15.9.19, ושובץ לאגף שמור, כאשר בհיותו בכלא רימונים היה באגף הפרדה. לדבריו העוטר, למרות שבאגף השמור, ניתנת לאסירים אפשרות לשוחח בטלפון במשך 3 שעות ביום, ולפרק זמן מסוים משך הזמן אף הוגדל ל-4 שעות ביום, בעקבות הפסיקת הביקורים בשל נגיף הקורונה, הוא יכול לשוחח רק במשך שעתיים ביום, בהתאם למוגבלות שחלו עליו בהיותו באגף הפרדה.

על רקע כל האמור, הוגשה עתירה זו, אשר בה ביקש העוטר למעשה 3 סעדים אשר מתיחסים לקשר הטלפוני של העוטר. הסעד האחד עניינו בהסרת הגבלה של שיחות טלפון לקרויה ראשונה בלבד; הסעד השני עניינו בהשוואת משך הזמן של שיחות הטלפון של העוטר למשך הזמן הנitin ליתר האסירים באגף השמור; והסעד השלישי עניינו במתן שיחה באמצעות זום כפי שניתן לאסירים אחרים.

ג. טיעוני הצדדים

בתגובה הראשונה של המשיב, שהוגשה ביום 13.5.20, נטען כי העוטר לא מיצה הילך מנהלי ביחס לשני הסעדים הראשונים, וכן התבקשה מהיקת העתירה על הסוף. ובאשר לסעד השלישי, נטען כי הוא ניתן לאסירים פליליים בלבד, וכן העוטר שמדובר כאסיר ביטחוני לא היה זכאי לטובות הנאה זו.

בדין הראשון שנערך בעתירה, ביום 10.6.20, הוריתי להתייחס לעתירהcalar בקשה מנהלית, והוריתי למשיב להשלים טיפולו בהקדם בבקשתה זו. בסופו של דבר, לאחר דוחות חוזרות ונשנות, הגיע המשיב תגובה עדכנית ומפורשת ביום 4.8.20. מהתגובה עולה כי ביום 14.7.20 החלטה מפקדת המחווז לדוחות את בקשת העוטר להסרת הגבלות לקרויה ראשונה, וזאת בהתאם על עמדת חטמ"ן שננסכה על עמדת גורמי הביטחון אשר לפיה, בסיס ההחלטה "עומדים טעמים ביטחוניים המצביעים על קיומו של חשש לפגיעה בביטחון המדינה".

עוד עולה מהtagובה כי ביום 19.7.20 החלטה מפקדת המחווז לדחות את בקשה הגאלת משך הזמן של שיחות הטלפון שלו, בהסתמך על עמדת חטמ"ן כי מכיוון שהעוטר ניצל לרעה את שיחות הטלפון שניתנו לו בעבר, אין מקום להגדיל לו את משך הזמן של שיחות הטלפון. נתען עוד בהקשר זה כי העוטר אינו מנהל לעת זאת הליכים משפטיים שיכולים להצדיק את הארכת משך הזמן של שיחות הטלפון שניתנות לו.

להשלמת התמונה ביחס לسعدים שביקש העוטר, ראוי לציין כי בדיון השני בעתירה, שנערך ביום 1.7.20, נדחתה בקשה העוטר לקבלת שיחת זום, וכן יותר עתה להכריע בשני הسعدים הראשונים שביקש העוטר בעתירתו. בקצירת האומר אצין כי השאלה העומדת להכרעה היא האם החלטות מפקדת המחווז לדחות את שתי בקשויות של העוטר ביחס לשיחות הטלפון סבירות, ואין מקום להתערב בהן, כתענת ב"כ המשיב, או שמא מדובר בחילוק בלתי סבירות במידה קייזונית, במידה שמצויה את התערבותו של בית המשפט, כתענת ב"כ העוטר.

אצין עוד כי במהלך הדיון האחרון ביום 5.8.20, נעתרתי לבקשה העוטר לקבל ממנו מסמך של עמוד אחד בכתב ידו, שהעוטר ביקש כי יהיה חסוי מפני המשיב, והדברים תועדו בפרוטוקול הדיון בעמ' 8 שורה 27. כמו כן, בהסכמה העוטר, עינתי גם במידע חסוי של שב"ס ושל שב"כ, ולא אמנע מלצין בהקשר זה כי הרוב הגדל של המידע החסוי, מופיע גם במידע גליי בתוצאות השונות שהגיש המשיב במהלך הטיפול בעתירה ובנספחים שצורפו לתוצאות הללו.

ד. ההחלטה בדבר הגבלת יעדים לבני משפחה מקרבה ראשונה בלבד

אדון תחילה בדבר הגבלת הייעדים לבני משפחה מקרבה ראשונה בלבד. כפי שציינתי לעיל, בתגובה המשיב שהוגשה ביום 4.8.20 נכתב כי ביום 14.7.20 החלטה מפקדת המחווז לדחות את בקשה להסרת הגבלות ל亲属 בראשונה, וזאת בהסתמך על עמדת חטמ"ן שב"ס שנסמכה על עמדת גורמי הביטחון אשר לפיה, בסוד ההחלטה "עומדים טעמים ביחסו המצביעים על קיומו של חשש לפגיעה בביטחון המדינה".

ההחלטה של מפקדת המחווז בעניין זה נתמכת בחוות דעת השב"כ מיום 14.5.20, ובעיקר על האמור בסעיף 2 באותה חוות דעת, שמדובר הדברים לא אוכל לפרט את תוכנו. עם זאת, ניתן לפרש את הפרפרזה הגלואה שהשב"כ התיר לפרסם ביחס לאותה חוות דעת, ואשר בעקבות ההחלטה בבית המשפט, פורסמה גם ע"י ב"כ המשיב ביום 10.9.20, וזה לשונה: "בבסיס עמדתנו לשולול מהנדון את האפשרות לשוחח בטלפון עם גורמים נוספים שאינם משפטינו מדרגה ראשונה ולעשות שימוש יזום' עומדים טעמים ביחסו המצביעים על קיומו של חשש לפגיעה בביטחון המדינה".

תימוכין לעמדה זו ניתן למצוא בשתי ידיעות מסווגות של מודיעין משתרת ישראל: ידיעה מס' 020 וידעה מס' 559 (3 ספורות אחרונות), אשר לא אוכל לפרט את תוכןן, אולם אוכל לציין כי מדובר במידע מובלב ומהימן, שמדובר על הביעיות בקשר אפשרי של העוטר עם גורמים שאינם בני משפחה מדרגה ראשונה, ואשר לדעת הגורמים המקוריים המצביעים המוסמכים, מקיים חשש לפגיעה בביטחון המדינה, כפי שנכתב גם בפרפרזה הגלואה שצוטטה בפסקה הקודמת. זו גם עמדת מודיעין שב"ס בחוות דעת מס' מזהה 3441962 מיום 11.6.20, שהוכנה בעקבות הגשת העתירה.

בנסיבות אלה, נוכח העובדה שההחלטה מפקדת המחווז נשמכת בין היתר על חוות דעת של השב"כ, שהוא הגורם המקורי שמוסמך לקבוע מה עלול לסכן את ביטחון המדינה, אני סבור כי ההחלטה מפקדת המחווז לדחות את בקשה העוטר להסרת הגבלה בדבר שיחות לבני משפחה מקרבה ראשונה בלבד היא סבירה ואף מתבקשת, ולא מצאת

כי נפל בה פגם אשר מצדיק את התערבותו של בית המשפט.

ה. ההחלטה בדבר הגבלת מושך השיחות

אשר להחלטה בדבר הגבלת מושך השיחות, כאמור לעיל ההחלטה בהסתמך על עמדת מודיעין שב"ס בלבד, בטענה כי מכיוון שה舅ור ניצל לרעה את שיחות הטלפון שניתנו לו בעבר, אין מקום להגדיל לו את מושך הזמן של שיחות הטלפון. נתן עוד בהקשר זה כי העורר אינו מנהל לעת זאת הליכים משפטיים שיכולים להוכיח את הארכת מושך הזמן של שיחות הטלפון שניתנות לו.

גם בעניין זה, נערכה חוות דעת מודיעין שב"ס מס' מזהה 3441939, מיום 11.6.20, אשר משם מה הסטטוס שלו שוננה לשומר לسود, אולם עיקרי הדברים שבאו למשה בסעיף 9(ב) לתגובה המשיב מיום 4.8.20 שהזוכה לעיל. בשל הסטטוס הנוכחי של חוות הדעת, לא ATIICHES לככל מה שנכתב בה, למעט פרט אחד שנזכר בה, שהוא למעשה מידע גלי, כי בהערכת מצב בראשות מ"מ נציג שב"ס וגורמים נוספים, שהתקיימה ביום 19.4.19 נקבע לעורר "זמן שיחות של 120 דקות".

אצין בהקשר זה כי לפי רישומי שב"ס שצوروו לעתירה, במועד זה היה העורר עדין בגין הפרדה בכלל רימוניים, שבו כל האסירים מקבלים 120 דקות שיחה ביום, וכן מושך השיחות שאושר לעורר באותה הערכת מצב היה זהה למושך זמן השיחות שניתן ליתר האסירים בגין. אולם ביום 19.9.19 הועבר העורר בגין שומר בכלל אחר, שבו מושך הזמן של שיחות הטלפון לכלל האסירים עומד על 180 דקות ליום, ולתקופה מסוימת בעקבות הפסקת הביקורים בשל נגיף הקורונה, מושך הזמן היומי אף הועלה ל-4 שעות ביום. לכן, העובדה שביום 19.4.19 בעת שהיה בגין הפרדה, קיבל העורר 120 דקות שיחה ביום, אינה רלבנטית למצבו של העורר ביום, כאשר הוא נמצא בגין שומר, שבו התנאים של האסירים טובים יותר.

הנימוק שניתן להחלטה זו כי מכיוון שה舅ור ניצל לרעה את שיחות הטלפון שניתנות לו בעבר, אין מקום להגדיל לו את מושך הזמן של שיחות הטלפון, בעיניי משלווה טעמי: **הטעם האחד** הוא מפני שמדובר במעשה בצד עונשי, על מעשה שבגינו העורר כבר נוגש בעונש לא קל של שלילה מוחלטת של שיחות טלפון למשך חדשים, בנוסף לשיללת טובות הנאה נוספת, ולא מצאת סיבה מדוע יש להעניש את העורר פעמיים נספתח, על מעשה שהוא כבר נוגש בגין בעבר.

אמנם שיחות טלפון לאסירים אין זכות מוקנית אלא טובות הנאה, והדברים אמרוים ביותר שאשר עסקיים באסיר ביטחוני, שככל שאין זכאי כלל לשיחות טלפון, ואשר כאמור לעיל, זכותו לשיחות טלפון ניתנה לו כהקלת בתנאי מאסרו. עם זאת, ההלכה שנקבעה עניינו של עורר זה עצמו לפני למעלה מעשר, בהחלטתו של כב' השופט רובינשטיין (כתוארו אז) שהתייחסה לנسبות דומות היא "... כי בהחלטה על שלילת הטבה, לא כל שכן בהחלטה על שלילתה מי שכביר נהנה ממנה עד שלב מסוים, יש צורך בשיקול דעת מוקפם, בהידרשות לכל השיקולים הרלבנטיים ולאיוז ביןיהם, גם אם אין בית המשפט מחייב את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו שלו..." (רע"ב 9/2012 יגאל עמיר נ' שירות בתי הסוהר (פורסם בנבו, 30.3.09), פס' ט'ו).

כיצא בזה, קבע גם בית המשפט המחויזי מרכז (כב' השופט דרייאן-גמליאל) בפסק הדין שניתן בעתירה של העורר כנגד ההליך של שלילת טובות הנאה שננקט נגדו, בעקבות השימוש בטלפון לצרכים פוליטיים בניגוד לנוהלים (בעמ' 5 לעת"א 19-09-32880-32 שגורפה לתגובה המשיב) כי "... גם אם לא מדובר בזכויות, אין המשיב יכול לשללו או למנוע

באופן שירוטי, והחלטתו כפופה לכללי תקנות כל פועלמה מנהלית...”, וספק עניין אם הגבלת משך זמן השיחות כתגובה עונשית למעשה שהעوتر כבר נגענו בגינו, עולה בקנה אחד עם כללי התקינות המנהלית.

הטעם השני הוא כי בעבר הכלל שחל על שיחות הטלפון של העותר כי הוא יכול לשוחח בטלפון כל יום במשך אותו פרק זמן שנית ליתר האסירים בגין שבו הוא נמצא. לדבריו העותר כלל זה נקבע ביחס אליו כבר בשנת 2008, ע”י בית המשפט המחוזי בתל אביב, וכך עולה גם מעוון במסמכים שהוגשו במהלך הדיון בעירה, אשר עוסקים בתנאי מאסרו של העותר בעבר, כמו למשל מסמך מסווג מיום 4.9.19, אשר לא אפרט את תוכנו, אולם אפנה לאמור בו ביחס לעניין זה בסעיף 4 של המסמך.

העותר אף טען בדיון הראשון שהתקיים בעניינה של העירה, ביום 10.6.20, עוד לפני שהיא מיצג ע”י עוזי ז’רמן, כי מסיבה זו, כאשר העותר הועבר מהאגף שבו היה בכלא אילון, אשר בו ניתנו לו 3 שעות שיחה ביום, לאגף הפרדה בכלל רימונים, אף שהיה בתנאי אגף שמור, החמירו אותו וצמצמו את משך הזמן היומי של שיחות בטלפון לפרק הזמן שקיבלו יתר האסירים בגין, שעמד באותו זמן על שעה אחת ביום.

לכן, שהועבר העותר לאגף שמור בכלא אשול, ברירת המחדל הייתה להחיל עליו את אותם הכללים שחלים על יתר האסירים בגין, גם בגין משך זמן שיחות הטלפון. لكن גם, כאשר קבעתי בדיון הראשון בעירה, כי לעניין מיצוי הליך מנהלי, יש להתייחס לעתירה כאלו בקשה בהליך מנהלי, אין מדובר בבקשת **להגדלת** משך שיחות הטלפון של העותר, כפי שנטען בסעיף 9(ב)(2) לתגובה המשיב, אלא מדובר בבקשת **להשוואת** משך זמן השיחות של העותר למשך הזמן הנitinן ליתר האסירים בגין, ולמניעת הפליטתו של העותר לעומת אסירים אחרים בגין, כפי שהעותר דיבק בטענותיו בכתב העירה עצמה.

בנסיבות אלה, הטענה של המשיב כי העותר אינו מנהל לעת זאת הליכים משפטיים שיכולים להצדיק את הארכת משך הזמן של שיחות הטלפון שניתנת לו, אינה רלבנטית לבקשתו של העותר להשוואת תנאי בעין זה, לתנאים של יתר האסירים בגין, שאינם תלויים או מותנים בקיומם של הליכים משפטיים פעילים.

הטעם השלישי הוא כי בעניין החשש לפגיעה בביטחון המדינה מצד אסירים ביטחוניים, הגורם המקצועני המוסמך לקבוע זאת הוא שירות הביטחון הכללי, כפי שועלה גם מהמקום המרכזי שניתן לעמדת השב”כ בסעיף 4(ב) לפקן”ז 03.02.00, בעניין האפשרות להקל בתנאי המאסר של אסירים ביטחוניים.

לכן, קבלת החלטה בעניין זה, שאיננה נטמכת בעמדה של השב”כ, בשונה מההחלטה ביחס להגבילת יודי השיחות, מעוררת תמייהה, ולא למוטר להפנות בהקשר זה לאמור בסעיף 4 לחווות הדעת של השב”כ מיום 14.5.20, אשר הזכרה כבר לעיל, ובשל סיווגה אני מסתפק בהפניה בלבד, ואני מפרט את תוכן הדברים.

לטעמי, המשקל המצטבר של שלושת הטעמים שפירטתי לעיל, מביא למסקנה כי החלטתה של מפקדת המחו"ז בעניין הגבלת משך הזמן של שיחות הטלפון שניתנת לעותר, חרוגת ממתחם הסבירות במידה שמצויה את התערבותו של בית המשפט.

ו. סוף דבר

סוף דבר, נכון כל האמור לעיל, התוצאה היא שאני דוחה את העירה ביחס להגבילת יודי השיחות לבני משפחה מקרבה ראשונה בלבד, ומתקבל באופן חלקית את העירה, ביחס למשך הזמן שיינתן לעותר לשוחח בטלפון מדי יום,

באופן שני מורה למשיב להשוות את משך הזמן שייתן לשוחח בטלפון, למשך הזמן שניתן ליתר האסירים באגף
השומר שבו הוא נמצא.

בנסיבות העניין, בהינתן העובדה כי פסק הדין ניתן בהuder הצדדים, ובהתאם העובדה שהעוטר יכול לשוחח עם בני
משפחה במהלך שעתיים ביום, ובכדי לאפשר לשופט את צעדיו בעקבות האמור לעיל, אני מעכבר את ביצוע פסק
הדין עד ליום הראשון של חול המועד סוכות, בתאריך 4.10.20, בשעה 12:00.

ניתן היום, י"ג תשרי תשפ"א, 10 אוקטובר 2020, בהuder
הצדדים.